

Com explicar un conte

El conte inicia els nens i les nenes en el món de l'art i la bellesa. En l'entorn escolar, a l'esplai o al cau reforçarà la confiança i un bon ambient entre els infants i el mestre o monitors, i potenciarà en els més petits l'escolta activa.

Els contes són especialment útils també per a ensenyar la llengua materna, motivar l'ús del llenguatge correcte i ensenyar una expressió oral clara. Però narrador ha de gaudir i viure el conte, ja que aquesta és la única forma d'arribar a l'auditori i fer-lo partícip.

Tipologies de contes

Els contes es poden classificar en quatre categories:

1. Contes de fades: Comprenen totes les narracions d'aventures, hi apareguin o no les fades, i són un element imprescindible per a que l'oient s'introdueixi en la literatura i pugui apreciar-la plenament. Aquestes contes poden ser morals, si transmeten a l'oient coneixement popular o idees, i contes que no pretenen inculcar cap tipus de pensament sinó que sigui l'oient qui tregui les seves pròpies conclusions.

2. El conte burlesc: Aquells que narren històries divertides, inclús absurdes. El seu principal objectiu és entretenir i fer riure, tot i que podem trobar-hi certs continguts morals amagats darrera les exageracions dels personatges.

3. Paràboles de la naturalesa: Es basen en fets científics, i permeten a l'oient veure el món des d'un punt de vista diferent al seu, ja sigui en el context social, geogràfic o personal. Això facilita que el nen o la nena aprengui valors com l'empatia o la generositat.

4. El relat històric: Els que narren fets o biografies passades, generalment de gran transcendència. Procuren entretenir, alhora que fomenten valors positius i enalteixen accions nobles i desinteressades, fent que el nen o la nena humanitzi la història.

Establir una classificació de contes segons l'edat és molt difícil, però els contes de fades solen ser adients per nens d'entre 7 i 8 anys, mentre que les paràboles de la naturalesa i els relats històrics són ideals quan els nens comencen a qüestionar-se tot allò que els envolta.

Com triar un conte

El primer pas per explicar un conte és elegir-lo. Basant-se en les preferències dels nens, algunes de les característiques que aquests busquen en un conte són:

- **Acció ràpida i contínua:** El text ha de ser lleuger i cada paràgraf ha de ser rellevant, ja que els nens estan pendents del que fan els personatges. Les descripcions o les explicacions poden restar interès al conte.

- **Senzillesa i misteri:** Els lectors han de poder visualitzar la història, i per això el contar ha de basar-se en objectes i personatges quotidians, que siguin coneguts per l'oient però que fora del seu context l'atrapin i el motivin a escoltar el relat.

- **Elements reiteratius:** Tot i que no és un element indispensable, les repeticions, en

diferents graus, ajudarà als oients a entendre perfectament el conte. A més, l'esforç mental que necessitaran per seguir l'encadenament de les repeticions sense perdre's els estimularà positivament i els motivarà a esforçar-se.

Un bon exercici per seleccionar correctament un conte és visualitzar-lo, aconseguir captar els matisos, les característiques del seu contingut per transmetre'l a l'auditori. El material en literatura infantil és ampli, però els nen no tenen cap problema en escoltar un conte que ja coneixen, i l'acceptaran de bon grat.

Com adaptar el conte

Un cop seleccionada una narració o un conte, ens ocasions, el segon pas serà adaptar-lo. Per exemple, si un relat és massa llarg, caldrà prescindir de les trames secundàries, personatges inútils i aquells detalls irrellevants que no aporten res a l'argument principal.

La finalitat és unir el plantejament i el desenllaç a través d'un trama ràpida i àgil conformada pels fets imprescindibles del relat. Si amb aquestes modificacions encara no l'hem escurçat suficient, caldrà intentar abreujar alguns passatges o ometre els menys transcendents.

Si pel contrari tenim una narració massa curta, caldrà ampliar-la, inventant detalls interessants que siguin consistents amb la història que s'explica. En aquests casos, cal anar amb compte amb els afegits, i tenir cura de la preparació del final: cal que el desenllaç transmeti la sorpresa i l'emoció que s'espera d'un conte.

En ambdós casos, caldrà mantenir una continuïtat lògica, que el conte constitueixi un objecte únic, un estil senzill i que tingui un desenllaç ben preparat.

La contacontes [mOn Mas](#)

Com explicar el conte

Fetes la selecció i l'adaptació, arriba el moment d'explicar el conte. La figura més important és, òbviament, la del narrador, qui haurà d'haver assimilat el conte per poder explicar-lo. Si el narrador no sent cap mena d'interès pel relat, si no se sent disposat a transmetre'l o no li entusiasma, no aconseguirà motivar o implicar al públic, i fracassarà en el seu objectiu d'entretenir.

Més enllà d'això, el narrador ha de conèixer perfectament el conte. Un moment de dubte, oblidar un fet essencial i haver de recapitular o una repetició involuntària poden arruïnar una narració. Tot i que és preferent conèixer el relat més que memoritzar-lo, hi ha excepcions en que és necessari saber-se perfectament el text, com quan és particularment bell o característic.

Abans d'iniciar el relat, el narrador pot repassar-lo breu i mentalment per recordar-ne l'essència i aconseguir transmetre-la de bon principi. Per a que la narració arribi correctament a tothom és preferible que els oients s'asseguin en un semicercle no massa extens, que hi hagi silenci abans d'iniciar el relat i un cop començat no pausar la narració si no és per un cas de força major.

Per a una correcta narració cal:

- Utilitzar **expressions senzilles, curtes i paraules clares**.
- Fer us de la **veu, el cos i el moviment** per recolzar la narració. Per exemple, ens podem valdre de la modulació de la veu, la mirada inquieta o la gesticulació per marcar correctament la forma dramàtica de les situacions, sempre que s'utilitzi de forma natural.
- Aconseguir una **narració tranquil·la**, sense presses i mostrar-se confiat i segur en tot moment.
- **Anticipar les bromes** i deixar temps per assaborir-les.
- **Evitar parlar massa alt** per així prevenir l'esgotament tan del narrador com del públic.
- **No forçar la veu** buscant tons afables o tranquils, ja que sol acabar amb veus monòtones,

tímides o desagradables.

Si el narrador es cansa enmig d'una narració o ha d'explicar un conte que en aquell moment no li ve de gust, s'aconsella fingir per no fer decaure l'ambient, sobretot si el públic està concentrat.

El final ha de ser contundent i efectiu i per norma general és millor no recitar una moralina innecessària, ja que podria resultar avorrida als oients i deixar-los amb una sensació ambigua.

Finalment, es poden preparar exercicis que serveixin per potenciar la creativitat i l'expressió dels alumnes a través del conte. Per exemple, deixar que els nens i les nenes expliquin el conte, que el representin teatralment o que facin treballs manuals sobre el relat, com ara dibuixos o retalls dels personatges principals.

Potser t'interessa: [Rutes literàries pel territori català](#)

Fonts d'informació: [BRYAN, SC.](#) [Com explicar contes](#) i [Mestres](#)